

VICENT MARZÀ

«Hem d'unir els valencians abans de decidir com ens projectem al món»

Amb només 32 anys, Vicent Marzà (Castelló, 1983) ha agafat les regnes de la conselleria amb més competències de la Generalitat Valenciana. La gestió de la cultura, l'ensenyament, l'esport i la investigació són a les seues mans. Mestre de professió, és el primer representant de la generació de la línia en valencià que arriba al Govern. Tot i el seu desacomplexat nacionalisme, destil·la prudència cada vegada que surt Catalunya a la conversa. Com la resta del Consell.

*Entrevista de Xavier Aliaga i Violeta Tena
Fotografies de Miguel Lorenzo*

El van nomenar per al càrrec un 29 de juny, festiu a Castelló. El nomenament el va agafar tan de sorpresa que se'n va haver d'anar a Vila-real a comprar-se una jaqueta per a l'ocasió. Com va ser, tot plegat?

—Em va telefonar el president i em va dir que si jo no deia el contrari, seria nomenat conseller d'Educació, cultura, esports i investigació. Quan un es posa en política no pensa que pot arribar a ser conseller. Tanmateix, una volta que em telefonà el president, de cap manera podia dir que no. Com a mestre, persona interessada en la cultura i amant de l'esport, no podia dir que no a ser conseller del meu país. En dir que sí, em va entrar un poc de vertigen. Durant les següents hores, a mesura que m'arribava una allau de felicitacions vaig prendre consciència de tot plegat.

—**Han pres mesures en temps rècord: han reobert aules d'infantil que el PP preveia clausurar; han posat en marxa el programa Xarxa Llibres; han enllestit aules pilot per a infants de dos anys... I tot això, coincidint amb l'inici del curs escolar. Us critiquen**

per actuar amb precipitació. Teniu quatre anys per davant. Per què tanta pressa?

—Perquè durant 20 anys s'ha estat destruint tot allò que tinguera a veure amb l'escola pública, el valencià i la cultura. Hi ha moltíssima feina per fer. Tenim quatre anys per davant per reconduir el desastre que ens va deixar el Partit Popular. Ací hem vingut a canviar les coses i el ritme serà el que calga. No és que tinguem pressa, és que nosaltres volem fer les coses bé i en profunditat per transformar la societat valenciana. En tot cas, estem molt satisfets amb la feina feta. Tot el que hem aprovat està en l'acord del Botànic o en els programes de campanya de les forces polítiques que integren el Govern. Des de bon començament hem volgut demostrar que les coses es podien fer d'una altra manera, fins i tot amb el mateix pressupost del PP.

—**Tenen en peu de guerra el sector de les escoles, fins i tot han creat una plataforma, Salvem 0-3. Diuen que els seus plans d'ampliar l'educació gratuïta als dos anys provocarà la pèrdua de 7.000 llocs de treball. Què ofereixen a**

aquest sector, que se sent damnificat?

—Els oferim diàleg i comunicació directa i franca. El que volem és tindre una oferta complementària a la que hi havia fins ara. Vora el 71% dels xiquets que s'han matriculat no estava escolaritzat en cap escoles. Era un sector, doncs, que no tenia oferta i que ni tan sols amb l'abonament infantil no podia permetre's dur els xiquets a una escoles.

En aquesta conselleria estem convençuts que cal més oferta pública, gratuïta i de qualitat per complementar el que ja hi ha. És, a més, una oferta de màxima qualitat perquè hi ha a disposició de 18 xiquets dues mestres. Alhora és una aposta clara i decidida per tractar de transformar la societat. Ens calen mesures pràctiques de conciliació familiar i laboral, dirigides alhora a acabar la desigualtat. Els estudis demostren que els dos anys són una etapa clau per intentar reduir les desigualtats d'entrada. És important que xiquets procedents d'estrats socials diferents puguin accedir a l'ensenyament en les mateixes condicions.

—**És un programa pilot, però s'ampliarà en el futur?**

—Els nostres plans impliquen avaluar el programa i els resultats. De moment, les avaluacions són bones. A partir d'ací, volem seure a parlar amb els diferents agents implicats en l'àmbit 0-3 anys i veure si aquesta oferta complementària és necessària o no. Nosaltres pensem que sí. Quan tinguem les dades d'avaluació, decidirem si cal ampliar aquesta oferta o no.

—Xarxa Llibres és un dels seus programes estrela. Hi ha qui creu que, més que l'opció del cafè per a tots, hauria d'haver primat el criteri de la renda en la concessió d'ajudes. Per què s'ha optat per aquest model?

—Bàsicament perquè es una proposta que es fa dins l'educació obligatòria, i aquesta ha de ser universal i gratuïta per a tothom. Tot allò que comporta educació obligatòria ha de ser gratuït. Pensem que tot el món ha de tenir accés en les mateixes condicions i, per tant, sense haver-se de gastar un euro més.

En tot cas, no es tracta només d'una aposta econòmica. És, a més a més, una aposta per la creació d'un banc de llibres que ajude i eduque els xiquets i xiquetes en el respecte cap al material.

És una aposta pedagògica que volem que servisca per implicar els mestres i les famílies.

—En la seua compareixença a les Corts va deixar clar que el sistema d'elecció de centre no pot continuar com fins ara. Va explicar com només el 19% dels xiquets de la pública són de famílies benestants; per un 66% de la concertada. Quins són els plans d'aquesta conselleria pel que fa a l'escola concertada?

—Com que són centres que estan sustentats amb fons públics volem que seguisquen els mateixos criteris que els centres públics i també els mateixos processos d'escolarització i, per tant, d'admissió d'alumnat. No volem que passe com fins ara, que són els centres els que trien els alumnes. El criteri que ha de primar és el de proximitat. Les escoles han de ser motor de transformació d'una comunitat, d'un barri, d'un poble. És important que xiquets procedents d'estrats socials diferents puguen accedir a l'ensenyament en les mateixes condicions. Per tant, els centres concertats tindran els mateixos criteris que els públics, partint de la base que els

concertats tenen sentit quan l'educació pública no arriba a cobrir les necessitats. Volem que els alumnes arriben a un o altre centre amb els mateixos criteris.

Per a això, caldrà canviar les coses i que l'arranjament de l'escola pública i la concertada es faça alhora. Les coses no poden funcionar com fins ara, que hi ha hagut un decalatge dels alumnes de la pública i la concertada.

—Per tant no es concertarà més?

—El primer que farem serà un arranjament escolar en funció de les necessitats d'escolarització que hi ha a cada municipi. Si la pública no arriba a cobrir la demanda, concertarem les unitats que es necessiten. Però mentre hi haja oferta pública, no concertarem. No farem com el PP, que concertava i després tancava unitats públiques.

—Com van les reunions a propòsit del districte únic [sistema pel qual els pares poden sol·licitar qualsevol escola dins d'un mateix municipi, sense importar el barri on es resideix]? Van dir que volien escoltar tothom a propòsit d'aquest tema.

—Estem fent els primers estudis de necessitats d'escolarització de cara al →

→ curs següent. A partir d'ací hem de fer l'esborrany de l'admissió i, per tant, començar a parlar dels criteris per al curs següent. Quan tinguem aquests primers estudis seurem a parlar amb tots els agents implicats del sector per tal de mirar si l'esborrany que estem treballant és el que la societat vol.

—**I si els agents implicats en el sector no volen eliminar el districte únic?**

—Dialogarem i arribarem a acords. Fins ara en totes les reunions del Consell Escolar hem arribat a consensos i hem votat per unanimitat. Estic segur que ens hi entendrem.

—**Parlem del model d'ensenyament de llengües. Malgrat l'expectació, encara no sabem quin és el model lingüístic que pretén aplicar aquest Govern.**

—El model lingüístic d'aquest conseller és el que construïrem entre totes i tots d'acord amb uns objectius. Volem que s'acabe dominant de manera eficient i efectiva les dues llengües cooficials i una d'estrangera. Això ara mateixa no passa. Som plenament conscients que els únics que dominen les dues llengües són els que han estudiat en la línia. Per tant, sabent aquestes experiències i d'acord amb criteris pedagògics demanarem a un conjunt d'experts en multilingüisme i en ensenyament de llengües quin hauria de ser el model que utilitzem en les nostres escoles d'acord amb el context valencià. Una volta tinguem l'esborrany dels experts, el debatrem amb la societat i a les Corts. Espere arribar a un acord perquè les llengües servisquen per comunicar-nos i no per llançar-nos els trastos al cap.

Són els experts els qui ens han de dir quin camí hem de prendre. Jo puc pensar quin model està funcionant millor: ja ho he dit, és el de l'ensenyament en valencià. Això vol dir que tot l'ensenyament ha de ser en valencià? Ho haurem de parlar amb els experts. No volem treballar amb apriorismes però serem fermes defensant allò per què se'ns ha votat. Sabem que la gent vol que el valencià estiga present a les nostres aules amb més força que fins ara. En aquest sentit treballem. Estem segurs que davant criteris pedagògics, si algú vol quedar-se fora, haurà de fer molta demagògia.

—**Això vol dir que podria arribar a plantejar-se l'eliminació del Pro-**

grama Plurilingüe d'Ensenyament en Castellà?

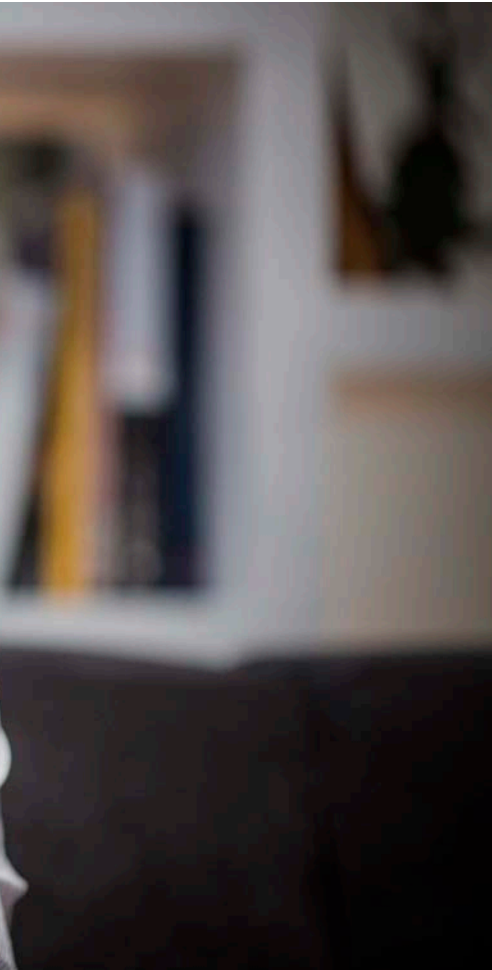
—Podem plantejar-nos l'eliminació de tots els programes. El que hem de fer és construir un programa lingüístic que s'adapte a les diferents realitats sociolingüístiques del País Valencià. Estem en redefinició de tots els models.

—**En aquesta Conselleria hi ha hagut com dues velocitats de reacció: l'educativa, forçada també per l'inici de curs, i la cultural, segons es va dir perquè abans d'entrar en matèria es volia escoltar a tots els sectors, la qual cosa ja s'ha fet. Quina impressió ha tret el conseller d'aquesta mena de màster sobre la situació cultural del País Valencià?**

—Doncs que no hi havia una política cultural amb uns objectius i una planificació. Hem estat massa anys patint un espoli de creadors i artistes insuportable per a un país, han estat menyspreats. La política cultural estava més pensada per col·locar els amics i generar titulars

i fotografies que no per fomentar la cultura. El PP sempre deia que era el partit que millor gestionava la part econòmica, però no fou així, ni això han estat capaçs de treballar d'una manera planificada i coordinada. La majoria d'artefactes culturals que tenia la Generalitat estaven dirigits a una certa elit, sempre amb els mateixos artistes, majoritàriament gent de fora. S'ha menyspreat sempre el que s'havia fet ací. Si la situació de l'educació era complicada, amb una política de destrucció predeterminada de l'escola pública, en la cultura el panorama era encara més nefast. I el mapa que u pot intuir i que es va constatant a través de les reunions és especialment dur.

—**La primera de les concrecions ha estat el Codi de Bones Pràctiques de la gestió cultural. La música sona bé, però l'aplicació no sembla senzilla. El conglomerat CulturArts, per exemple, requereix una modificació legislativa per canviar les subdireccions. Al Palau de les Arts hi havia un contracte d'alta**

«SABEM QUE LA GENT VOL QUE EL VALENCIÀ ESTIGA PRESENT A LES NOSTRES AULES AMB MÉS FORÇA QUE FINS ARA»

legal, tornarem a triar d'acord amb el codi ètic. Per tant, el que volem és anar avançant cap a l'objectiu del codi ètic i també del pla estratègic que volem presentar a principis de 2016 i que contemplarà la coordinació amb la resta d'administracions.

Pel que deies tu dels diferents nomenaments que han fet les diputacions, s'han fet previs a la presentació del codi ètic. Ara l'hem compartit amb ells, els ha agradat, i estem segurs que començaran a fer-lo funcionar, com també faran els ajuntaments.

—El nomenament del nou director de l'IVAM, fet per l'anterior administració, el donen com a bo?

—El procediment que es va seguir va ser una sort de concurs, està triat d'una altra manera i, per tant, pot fer el seu recorregut. Però tot allò que està al voltant de l'IVAM ha d'estar impregnat del codi ètic i de bones pràctiques i d'acord amb el pla estratègic.

Una de les coses que volíem era una col·laboració més gran entre les diferents entitats culturals que tenim, això s'està fent i està ajudant a portar públic d'un lloc a un altre, cosa que ajuda a gaudir millor de l'oferta cultural de la ciutat de València promoguda per la Generalitat. Això ha començat a fer-se ja entre l'IVAM i el Palau de les Arts amb resultats satisfactoris

—Acabem de parlar de l'IVAM i del Palau de les Arts. És compatible la gestió de dos contenidors d'excel·lència artística amb la promoció dels artistes i músics locals? Com es vol fer això?

—Hi ha diferents mecanismes. No tot està centrat en la ciutat de València i en els grans contenidors culturals com l'IVAM i la Ciutat de les Arts, però són alguns dels nostres expositors més potents. De fet, en la primera òpera que es va estrenar al Palau tots els participants eren membres del Centre de Perfeccionament del mateix Palau de les Arts. Són gent a la qual se'ls estava donant una oportunitat i ho van fer molt bé. Aquestes actuacions seran les que ens ajuda-

ran a valoritzar el treball de base i dels artistes d'ací. A més a més, cal obrir-lo perquè hi haja més activitat. El Palau de les Arts s'havia centrat en determinades actuacions molt dirigides a una elit, i ara l'estem obrint. Hi ha més actuacions i les entrades són més barates, amb la qual cosa estem generant nous públics. Volem obrir el Palau de les Arts a la ciutadania. I, a més a més, volem portar-lo a les diferents comarques, i arrimar la cultura a tot el País Valencià.

—Falta nomenar la subdirecció de CulturArts pel que fa al sector teatral, així com algunes altres subdireccions. Suppose que aquest tipus de visió es pot ampliar a la resta dels sectors culturals.

—Sí, sí. De fet, el teatre és una peça clau perquè és una de potes més oblidades en aquesta darrera època...

—Com la resta d'arts escèniques.

—Sí, en general les arts escèniques. Tenim grandíssimes companyies i grandíssims artistes que han estat completament oblidats. Volem donar un especial impuls a les arts escèniques dins de les restriccions pressupostàries que patim. Volem que es pugua recuperar el sector i que es pugua gaudir dels espectacles a totes les comarques del País Valencià.

—Parlant de pressupost, un dels compromisos de la Conselleria era posar en marxa el Pla de Foment de la Lectura esbossat per la Fundació pel Llibre i la Lectura (FULL). Quins objectius s'ha marcat el conseller respecte d'això i quants diners està disposat a posar sobre la taula perquè funcione de veritat?

—Si no recorde malament, ens demanaven des de la mateixa fundació 200.000 euros per fer tirar endavant el projecte i estem treballant per introduir això en els pressupostos. És una de les línies, però haurem de fer més. El foment de la lectura no s'ha de centrar solament en els centres educatius, cal que hi haja nous lectors més enllà de les aules.

Estem col·laborant amb el sector perquè pensem que les editorials valencia-

direcció que es respectarà perquè hi ha sintonia amb el gestor. I la Diputació de València ha seguit els seus propis criteris d'elecció. Quins terminis s'han marcat perquè el Codi tinga una aplicació real?

—Ja estem començant, tot i que no podrà ser de manera immediata. El marasme legal que hi ha al voltant de les diferents entitats del món cultural és complicat de resoldre d'un dia per a un altre. I si haguérem entrat tallant-ho tot s'hauria creat un caos que tampoc no volíem. El que farem és canviar a mesura que fem camí. Ara mateix calia nomenar el Consell Assessor de l'IVAM i si no canviem la llei no podríem nomenar-lo exactament com es diu al codi ètic. Però, en lloc de nomenar jo les sis persones del consell, he demanat l'opinió de diferents col·lectius culturals. Tot i que la llei no està canviada, és un bon exemple de com estem començant a aplicar les bones pràctiques en la gestió. Quan estiga enllestit tot el mecanisme

→ nes han de tornar a agafar l'embranchida que es mereixen. Hi ha projectes molt interessants que han eixit del no-res institucional, sense cap suport, i volem acompanyar-los en el viatge. Les nostres editorials han de visibilitzar-se internacionalment. Hem de posar en valor i donar suport als autors valencians per tal que es coneguen, es puguen traduir i els puga llegir més gent.

—**En una entrevista per a EL TEMPS, el president, Ximo Puig, argumentava que mentre hi haguera en marxa el procés sobiranista a Catalunya seria molt complicada l'entrada de la Generalitat en l'Institut Ramon Llull i, en general, la dinamització d'aquell tipus de relacions amb el Principat. Per tant, la relació amb l'Institut Ramon Llull resta en mans de l'AVL. Comparteix aquesta decisió? Pensa que s'ha d'anar més enllà?**

—Haurà de ser una decisió de Govern. I en funció de com ho decidim, anirem fent els passos. Pense que hem de treballar en comú i, de fet, molts dels nostres artistes i autors ja estan treballant en comú amb el conjunt de persones que treballen amb la nostra llengua, que volen treballar i volen reunir-se. De fet, en moltes de les reunions amb el sector cultural valencià ens diuen que ho fan amb normalitat en el conjunt de l'àmbit lingüístic i, per tant, pense que ho hem de veure amb la normalitat que pertoca, sense massa barreres mentals.

—**El conseller pensa que s'hauria d'entrar en l'Institut?**

⊕ LA RUTA DE MARZÀ

En la prestatgeria del despatx del conseller figura en un lloc preeminent un llibre de gran format de tapa taronja. El títol és *365 al crit del Cremona no es tanca*, una obra que narra la lluita d'un grup de pares per impedir el tancament d'aquesta escola d'Alaquàs. Revocar aquella clausura fou la primera mesura que va prendre qui des del passat 28 de juny ocupa la Conselleria d'Educació, Cultura, Esports i Investigació. Fou la primera d'un seguit de decisions que han capgirat un departament que gestiona un ventall de competències com cap altra conselleria. De la gestió de l'IVAM al Centre d'Investigació Príncep Felip, passant per l'educació pública, tot està a les mans de Vicent Marzà. Les cites se li acumulen a l'agenda. De fet, per a aquesta entrevista disposa de tres quarts d'hora.

Aquest mestre d'escola que va nàixer a Castelló l'any 1983, però, no sembla atabalar-se. Fill de l'escriptor del mateix nom, Marzà va estudiar al Censal, la primera escola pública en català de la capital de la Plana i des de ben xicotet va estar vinculat a Escola Valenciana, l'entitat de la qual procedeixen part dels col·laboradors de qui s'ha envoltat ara que ha canviat el pupitre pel despatx. Valor emergent dins del Bloc, primer conseller de la generació de la línia en valencià, Marzà va convertir-se aquest estiu en la bèstia negra de la dreta mediàtica valenciana. Ell, apassionat del ciclisme com és, va respondre-hi amb el silenci de qui sap que té davant seu encara moltes etapes per superar i una pila de quilòmetres per rodar.

—És un dels mecanismes, però en el que hem de pensar primer és d'unir els valencians i les valencianes. Una vegada tinguem clar cap a on volem anar, podrem decidir de quina manera ens projectem al món.

—**La directora general de Cultura, Carmen Amoraga, va dir en una entrevista que una conselleria específica de cultura era un dels compromisos electorals del PSPV-PSOE. Vostè també pensa que en el futur caldria segregar competències?**

—El que s'ha de fer és polítiques en matèria cultural, més enllà de quin siga l'organisme o l'estructura. Evidentment, hi ha diferents models d'organització i no per això ens centrem més o menys en una determinada àrea. El que cal fer és polítiques culturals decidides i l'organització és subordinada a la política, no és tan consubstancial. El que compartisc és que en un país normal amb molts recursos la cultura hauria de ser gestionada per una conselleria molt potent. Més, al País Valencià. A banda d'això, es pot fer política cultural, la volem fer i l'estem fent.

—**Aquest Govern encara no ha aprovat la reciprocitat amb TV3. Per què?**

—No és un àmbit de la meua Conselleria. Però espere que ho podrem tractar en el Consell i fer-ho el més aviat possible.

—**El que sí que és competència seua és la promoció del valencià en els mitjans de comunicació. S'ha convocat de nou l'ajuda que instaurà l'anterior Govern als mitjans privats pel foment de la llengua. Quines modificacions han fet sobre les anteriors ajudes?**

—Hem introduït nous criteris, més transparents. Hem de millorar la presència de la nostra llengua en els mitjans i la societat. Per tant, farem les convocatòries que es feien i en farem de noves. Volem que la presència de la llengua en l'audiovisual i en la societat augmente.

—**Amb més pressupost?**

—Sí. [Riuers]. ●